

(3 Hours)

[Total Marks : 100

Q.1 Answer in one/two sentences (2 marks each)

[20]

- a) Define "Consent"
- b) Define "Death"
- c) Define "Contributory negligence."
- d) What is the difference between "Radiology and Sonography".
- e) Define "Deficiency in service" in Consumer Protection Act.
- f) Write any two rights of "Registered Medical Practitioners"
- g) What is jurisdiction of "National Commission".
- h) Define "Registered Medical Practitioners".
- i) Define "Female foeticide".
- j) Donor in transplantation of Human Organ Act.

Q.2 Write short notes (any four)

(20)

- a) Therapeutic Privilege
- b) Command Nuclear
- c) Medical Record
- d) State Commission
- e) Amniocentesis

Q.3 Answer the following (any two)

(12)

- 1) An advertisement was put up stating "Aspirin cures all types of headache". A person suffering from headache due to brain tumour did not get relief with aspirin. He sued the company for false advertisement.
  - a) Under what act he can sue the company for illegal advertisement.
  - b) What will be the defense of the company.
- 2) A 30 year old insane patient gave consent for sterilization operation. The operation was performed successfully. The wife of the patient sued the doctor performing the operation.
  - a) Will she succeed.
  - b) What will be the defense of the doctor.
- 3) A pharmaceutical company introduced a new drug into the market without doing human experimentation of the drug and without proper authorization of the appropriate authority.
  - a) Is the doctor prescribing that medicine is liable for action if that medicine causes any damage to the patient.
  - b) Is the company liable for action

Q. 4 Essay type questions (any four)**(48)**

- a) Discuss "Right to health under Constitution of India" and give atleast two landmark Judgments of the Supreme Court.
- b) Define negligence with special reference to contributory negligence and Res Ipsa Loquitor.
- c) Why is Consumer Protection Act applied to Medical Profession? State the objections raised in Supreme Court by the various Medical Councils.
- d) Discuss the various steps of "Disaster Management" and its importance during the disaster.
- e) Explain the Medical legal aspects of sexual assault with special reference to medical examination.
- f) What are the salient features and principles of Pre Natal Diagnostic Technique (PNDT Act)

प्र. १ एका वाक्यात उत्तरे लिहा (प्रत्येकी २ गुण)

[२०]

- a) “स्वीकृती”ची व्याख्या लिहा?
- b) “मृत्यु”ची व्याख्या लिहा?
- c) “Contributory Negligence”ची व्याख्या लिहा?
- d) “रेडिओलॉजी” व “सोनोग्राफी” मधील फरक लिहा.
- e) Consumer Practitioner Act च्या आधारे Deficiency in service ची व्याख्या लिहा
- f) Registered Medical Practitioners चे कोणतेही दोन अधिकार लिहा.
- g) नॅशनल कमीशनचा अंमलखालील मुलूख (Jurisdiction) काय आहे?
- h) “Registered Medical Practitioners” ची व्याख्या लिहा?
- i) “Female foeticide” ची व्याख्या लिहा?
- j) Human Organ Act च्या प्रत्यारोपणातील ‘रेसिपियंट’

प्र. २ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

[२०]

- a) Therapeutic Privilege
- b) Command Nuclear
- c) वैद्यकीय रेकॉर्ड
- d) स्टेट कमिशन
- e) Amniocentesis

प्र. ३ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[१२]

- 1) “अॅस्पिरिन गोळी घेउन सर्व प्रकारच्या डोकेदुखी पासून आराम मिळवा “असे विज्ञापन एका वृत्तपत्रात दिले होते. एका व्यक्तीला ब्रेन ट्युमर मुळे होणा-या डोकेदुखीचा त्रास होता. पण अॅस्पिरिनच्या गोळीने त्याला आराम मिळाला नाही. त्या व्यक्तीने कंपनी विरुद्ध चुकीची जाहिरात दिल्याची केस केली.

- a) कोणत्या कायद्यानुसार त्याने चुकीच्या जाहिराताची कंपनी विरुद्ध फिर्याद केली.
- b) कंपनीचा बचाव काय असेल?

- 2) एका ३० वर्षीय मंदबुद्धी रुग्णाने नसबंदीची शस्त्रक्रिया करून घेतली. शस्त्रक्रिया यशस्वी पार पडली. रुग्णाच्या पत्नीने डॉक्टर वर परवानगी शिवाय शस्त्रक्रिया केल्याची फिर्याद केली.

- a) ती यशस्वी होईल का?
- b) डॉक्टरचा बचाव काय असेल?

[TURN OVER

3) एका औषधी कंपनीने नवीन औषधीचा शोध लावला. त्या औषधचा मानवी प्रयोग न करता व योग्य अधिकारा कडून परवानगी न घेता ते औषध बाजारात अंमलात आणले.

- रुग्णाला औषधामुळे होणा-या नुकसानासाठी औषध लिहून देणारा डॉक्टर जबाबदार आहे का?
- हया प्रकारासाठी कंपनी जबाबदार आहे का ?

प्र. ४ कोणतेही चार प्रश्न सोडवा

[४८]

- “भारतीय संविधान” च्या आधारे स्वास्थ्याचा अधिकार यावर चर्चा करा आणि सुप्रीम कोर्टाचे दोन विशेष निर्णय द्या.
- Contributory negligence आणि Res Ipsa Loquitur च्या विशेष संदर्भात निष्काळजीपणाची व्याख्या लिहा.
- ग्राहक संरक्षण कायदा वैद्यकीय शास्त्रात का लागू करण्यात आला ? Medical councils ने सुप्रीम कोर्टात विरोध केलेल्याची कारणे लिहा.
- “Disaster Management” च्या विविध स्टेप्सवर चर्चा करा आणि disaster च्या वेळीचे महत्त्व द्या.
- Sexual assault मध्ये वैद्यकीय शास्त्राची तपासणीचे विवरण लिहा आणि त्याच्या कायद्याचे महत्त्व द्या.
- Pre Natal Diagnostic Technique (PNDT Act) चे प्रमुख स्वरूप व तत्व लिहा.